

KPI PROJECT BASED LEARNING

วิถีผู้นำ...ทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

... สถาบันพระปกเกล้ามุ่งพัฒนาผู้นำ
ให้คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม
เราจึงพยายามดึงศักยภาพของผู้เรียนในทุกด้าน
เพื่อส่งต่อสู่สังคมประชาธิปไตยที่มีคุณภาพ...

การมีส่วนร่วมของเยาวชนรุ่นใหม่ในการพัฒนา จังหวัดตรัง

นักศึกษา กลุ่มที่ 4
หลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูง
การเสริมสร้างสังคมสันติสุข (สสส.) รุ่นที่ 14
สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า

04
2567

การมีส่วนร่วมของเยาวชนรุ่นใหม่ในการพัฒนาจังหวัดตรัง

คณะผู้จัดทำโครงการ: นักศึกษา กลุ่มที่ 4

หลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูงการเสริมสร้างสังคมสันติสุข (สสส.)

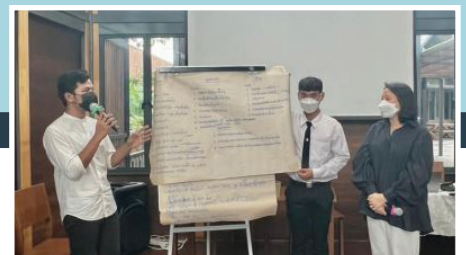
รุ่นที่ 14 สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า

อาจารย์ที่ปรึกษา: ศ.ดร.ฉันทนา บรรพศิริโชติ หวันแก้ว

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาและหาแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาสังคมอย่างสร้างสรรค์และไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง โดยกลุ่มนักศึกษาได้เลือกกรณีการมีส่วนร่วมของเยาวชนในจังหวัดตรัง

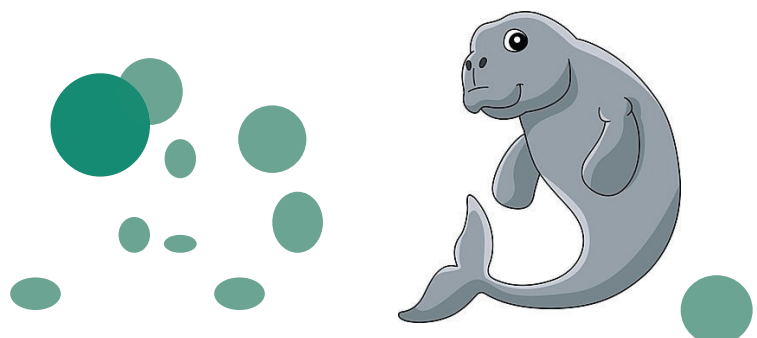

ที่มา

แม้ว่าในจังหวัดตรังจะมีการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด แต่ยังคงขาดกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนบางกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชน ทั้งในกระบวนการของการวางแผนร่วมกัน การกำหนดเป้าหมายร่วมกัน การลงมือปฏิบัติร่วมกัน ตลอดจนการได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน ส่งผลต่อการลดโอกาสในการสร้างเยาวชนให้เป็น **waiเมืองตื่นรู้ (Active Citizen)** และ **การมีจิตสาธารณะ-รวมหมู่ (Civic Life)** อันเป็นหลักการสำคัญที่นำไปสู่ความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งในสังคมประชาธิปไตย อย่างไรก็ตาม จากการสำรวจข้อมูลของกลุ่มนักศึกษาพบว่า เยาวชนในจังหวัดตรังมีการรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมในด้านต่าง ๆ อยู่ก่อนแล้ว ตัวอย่างเช่น การจัดกิจกรรมการชุมนุมทางการเมืองในช่วง พ.ศ.2563-2564, การเข้าร่วมเสนอแนะนโยบายด้านการศึกษาของสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดตรัง และการมีส่วนร่วมในการเสนอแนะนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับจังหวัดของผู้ประกอบการรุ่นใหม่ในหอการค้า (Young Entrepreneur Chamber of Commerce : YEC) เป็นต้น เพียงแต่ที่ผ่านมา ยังคงค่อนข้างขาด

การสนับสนุนจากหน่วยงานภาคส่วนต่าง ๆ ส่งผลให้เยาวชนยังไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการพัฒนาจังหวัดเท่าที่ควร

ด้วยตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของเยาวชนในการพัฒนาจังหวัดตรัง ประกอบกับจังหวัดตรังมีกลุ่มเยาวชนที่แสดงให้เห็นถึงความพร้อมในการมีส่วนร่วม กลุ่มนักศึกษาจึงเลือกศึกษาเพื่อหาแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเยาวชนในจังหวัดดังกล่าว โดยมุ่งเน้นให้ส่วนราชการ ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารระดับจังหวัด ได้รับรู้และตระหนักถึงการแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ ที่มีความแตกต่างกันในระหว่างกลุ่มวัยและร่วมกันพัฒนา กลไกต่าง ๆ เพื่อจูงใจให้เยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาจังหวัดต่อไป

วิธีดำเนินงาน

ใช้วิธีการเก็บข้อมูลจาก 3 ส่วน **ส่วนที่หนึ่ง** คือ การเสวนาเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยตัวแทนเยาวชนจากสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดตรัง ตัวแทนนักศึกษาจังหวัดตรัง ตัวแทนคณะกรรมการผู้ประกอบการรุ่นใหม่ และตัวแทนจากภาคส่วนราชการ **ส่วนที่สอง** คือ การสัมภาษณ์เชิงลึกประธานสภาเด็กและเยาวชน และ ประธานคณะกรรมการผู้ประกอบการรุ่นใหม่

และ**ส่วนที่สาม** คือ การใช้แบบสอบถาม เพื่อสอบถามถึงระดับการมีส่วนร่วมของเยาวชนในการพัฒนาจังหวัดตรัง โดยข้อมูลที่ได้จากวิธีการทั้งสามส่วนข้างต้น เป็นประโยชน์ในการนำมาประกอบการพิจารณาเพื่อร่วมกันหาแนวทางเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเยาวชนในการพัฒนาจังหวัดตรังต่อไป

ข้อค้นพบ

จากการจัดทำโครงการกลุ่มเชิงปฏิบัติ นักศึกษาพบว่า ในจังหวัดตรังมีความแตกต่างทางความคิดระหว่างวัย ดังตารางต่อไปนี้

	 <p>ประเด็น</p>	 <p>เยาวชน</p>	 <p>ผู้ใหญ่</p>
ด้านการศึกษา		ให้ความสำคัญต่อศิลปะและการจัดการเรียนการสอนทางเลือก	ให้ความสำคัญต่อด้านวิชาการ
ด้านเศรษฐกิจ		ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะและการทำงานทำตามที่ชอบและถนัด	ให้ความสำคัญต่อการปรับปรุงถนน และการแก้ปัญหาทางที่กระจุกตัวอยู่ในเมือง
ด้านสังคม (ประเด็นเรื่องยาเสพติด)		ให้ความสำคัญกับการหามาตรการในการป้องกันการเข้าถึงยาเสพติดของเยาวชน	ให้ความสำคัญกับการปราบปรามผู้ผลิตและผู้ขาย
ด้านการเมือง		ให้ความสำคัญต่อการมีสิทธิและเสรีภาพ และการเปลี่ยนแปลงการเมืองให้สอดคล้องต่อบริบทสังคมในปัจจุบัน	ให้ความสำคัญกับการเคารพในสิทธิของผู้อื่น และให้ความสำคัญกับการเมืองที่มีเสถียรภาพ
ด้านสิ่งแวดล้อม		ให้ความสำคัญต่อการเลิกงานประเพณีบางอย่างที่เป็นการทำลายสิ่งแวดล้อม ตัวอย่างเช่น การเสนอให้ยกเลิกงานประเพณีลอยกระทงเนื่องจากการทำลายระบบนิเวศทางน้ำ	เสนอให้มีการรักษาประเพณีไว้โดยหาแนวทางอื่น ๆ ที่สามารถบรรเทาปัญหาการทำลายสิ่งแวดล้อม ตัวอย่างเช่น การรักษางานประเพณีลอยกระทงไว้โดยให้ใช้วัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในการทำกระทงแทน

เมื่อเกิดความแตกต่างทางความคิดระหว่างวัย จึงได้ก่อให้เกิดข้อจำกัดในการมีส่วนร่วมของเยาวชนในพัฒนาจังหวัดตรัง ทั้งนี้ จากการสำรวจความคิดเห็นกลุ่มนักศึกษา ยังพบว่า ที่ผ่านมามีการมีส่วนร่วมในการพัฒนาจังหวัดตรังของเยาวชน ยังอยู่ในระดับต่ำ โดยเยาวชนส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 86.47 ของผู้ตอบแบบสอบถาม ไม่เคยมีส่วนร่วมกับกิจกรรมที่จังหวัดตรังจัดขึ้น ดังนั้น เมื่อกลุ่มนักศึกษาได้รับข้อมูลที่

เกี่ยวข้องกับปัญหาการมีส่วนร่วมของเยาวชนในการพัฒนาจังหวัดตรังแล้ว กลุ่มนักศึกษาจึงได้ร่วมออกแบบและเสนอแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเยาวชนคนรุ่นใหม่ของจังหวัดตรัง โดยเสนอให้ใช้ 2 กลยุทธ์การพัฒนาเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมดังกล่าว ได้แก่ **กลยุทธ์ที่หนึ่ง** คือ กลยุทธ์การพัฒนาจากภายในส่วนราชการของจังหวัดตรัง (Inside-out Approach) ได้แก่ การส่งเสริมให้ส่วนราชการของจังหวัดตรัง

ปรับปรุงระบบหรือวิธีบริหารงานให้เอื้อต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมกับกลุ่มเยาวชนคนรุ่นใหม่ โดยการสร้างความรู้ความเข้าใจและทักษะของการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมให้กับข้าราชการ, จัดทำระบบฐานข้อมูลเยาวชนคนรุ่นใหม่ของจังหวัดตรัง และจัดสรรงบประมาณด้านส่งเสริมกิจกรรมเด็กและเยาวชน และ**กลยุทธ์ที่สอง** คือ กลยุทธ์การพัฒนาจากภายนอกส่วนราชการของจังหวัดตรัง (Outside-in Approach) ได้แก่ การสนับสนุนและการสร้างโอกาสให้เยาวชนคนรุ่นใหม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาจังหวัด การพัฒนาความรู้เพิ่มขีดความสามารถให้กับกลุ่มเยาวชนคนรุ่นใหม่ โดยการเพิ่ม

พื้นที่สร้างสรรค์และกิจกรรมในจังหวัด สร้างความร่วมมือระหว่างเยาวชน ภาคเอกชน และส่วนราชการ และเพิ่มโอกาสและบทบาทของสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดตรัง

ภายหลังจากการออกแบบและเสนอกลยุทธ์การพัฒนาเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเยาวชนจังหวัดตรังแล้ว กลุ่มนักศึกษาได้มีการนำผลการศึกษาเสนอต่อผู้ว่าราชการ จังหวัดทั้งในรูปแบบการบรรยายสรุปและเอกสาร เพื่อให้หน่วยงานภาคส่วนต่าง ๆ นำข้อเสนอของกลุ่มนักศึกษาไปขยายผล โดยกลุ่มนักศึกษาจะมีการติดตามผลต่อไป

ข้อเสนอ

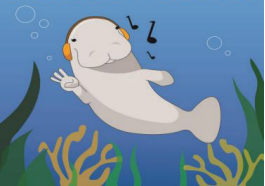
ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ **ระยะสั้น** ซึ่งเป็นการให้ทุกภาคส่วนเปิดใจและสื่อสารกับเยาวชน โดยการเพิ่มรูปแบบการสื่อสารเพื่อสร้างการรับรู้ระหว่างกัน เป็นต้น รวมทั้งการให้ความสำคัญต่อการรับฟังความคิดเห็นของเยาวชนโดยการตั้งเวทีสาธารณะมากขึ้น ทั้งนี้ กลุ่มนักศึกษาได้เสนอการพัฒนาแพลตฟอร์มออนไลน์ ในชื่อว่า “Trang Connect” เพื่อใช้เป็นช่องทางในการรับฟังความคิดเห็นและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเยาวชนในการพัฒนาจังหวัดตรังด้วย **ระยะกลาง** คือ การส่งเสริมให้เยาวชนมีโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมของจังหวัดหลาย ๆ ด้าน **ระยะยาว** คือ การแต่งตั้งตัวแทนสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดตรัง ให้เป็นหนึ่งในคณะที่ปรึกษาภาคประชาชน และคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ของจังหวัด เพื่อให้มีส่วนร่วมในการออกแบบการพัฒนาจังหวัด

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ได้แก่ การพัฒนาศักยภาพเยาวชนให้มุ่งสู่การเป็นพลเมืองที่ตื่นรู้ และการมีจิตสาธารณะรวมหมู่ ส่งเสริมการลงทุนทางสังคม โดยการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาพื้นที่สร้างสรรค์และส่งเสริมกิจกรรมของเยาวชน รวมไปถึงการเสริมสร้างอาชีพใหม่ ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการของเยาวชน มีแผนการพัฒนาจังหวัดโดยยึดหลักไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง ส่งเสริมการจัดตั้งสภาเมืองคนรุ่นใหม่จังหวัดตรัง และการส่งเสริมวาระของเยาวชน ให้เป็นวาระสำคัญระดับจังหวัด ได้แก่ วาระด้านการศึกษา วาระด้านการท่องเที่ยว และวาระด้านการพัฒนาพื้นที่เมือง

ภายหลังจากการจัดทำข้อเสนอกลยุทธ์การพัฒนาและข้อเสนอเพิ่มเติมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเยาวชนจังหวัดตรังต่อภาคส่วนต่าง ๆ แล้วนั้น ผู้ว่าราชการจังหวัดตรังได้ริเริ่มแนวทางที่สะท้อนถึงการให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของเยาวชนในการพัฒนาจังหวัดมากขึ้น โดยเฉพาะการนำกลยุทธ์การพัฒนาจากภายนอกส่วนราชการของจังหวัดตรัง (Outside-in Approach) ซึ่งเป็นกลยุทธ์การเพิ่มพื้นที่และกิจกรรมให้เยาวชนได้เข้ามามีส่วนร่วมสร้างสรรค์พัฒนาจังหวัด ได้แก่ การสนับสนุนให้กลุ่มผู้ประกอบการรุ่นใหม่ในหอการค้าเข้าร่วมการออกแบบผลิตภัณฑ์ประจำจังหวัดตรังเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเสนอชื่อเป็นพื้นที่แสดงสินค้าระดับนานาชาติ จัดงานแสดงศิลปะและงานกราฟฟิคของคณาจารย์รุ่นใหม่ ผลักดันให้เยาวชนเข้าร่วมออกแบบเพื่อต่อยอดการพัฒนาพื้นที่เมืองบริเวณคลองห้วยยาง เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว และรวมถึงการสนับสนุนให้เยาวชนร่วมกันค้นหาทรัพยากรของชุมชนและสามารถนำมาพัฒนาต่อยอดให้เป็นจุดดึงดูดของนักท่องเที่ยวและเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจให้แก่จังหวัด อันนำไปสู่การยกระดับจังหวัดให้กลายเป็นเมืองเครือข่ายสร้างสรรค์ขององค์การยูเนสโกในทุก ๆ ด้านต่อไป

ฟังเด็กตรังบ้างนิ

การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเยาวชนจังหวัดตรัง ถือเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีในการขยายผลไปสู่พื้นที่อื่น ๆ ถือเป็น การเริ่มปลูกฝังจิตสำนึกของเยาวชนให้ตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วม การตระหนักถึงความเป็นเจ้าของและเป็นผู้มีส่วนได้เสียในการบริหารจัดการทรัพยากรของชุมชน ความตระหนักดังกล่าวยังนำไปสู่การเป็นพลเมืองร่วมพัฒนาประเทศ เป็นพลเมืองที่ร่วมกันสร้างสรรค์ประเทศชาติให้เกิดความมั่นคงและยั่งยืนในทุกด้านต่อไป